

Open brief aan de Burgemeester, Wethouders en Raad van Uitgeest

Tevens: bijdrage aan digitale "Beeldbepaling Schiphol" op 26 januari 2021

Macht en onmacht in de polderdemocratie

Op 1 januari 2021 liet de burgemeester van Amsterdam in een interview met het FD weten dat in haar Metropoolbureau op de Zuid As een nieuwe directie zal aantreden. Gesteund door de Provinciecommissarissen van Noord-Holland en Flevoland - die deel uitmaken van haar team "regio regie" - komt een proces op gang waarbij gemeenten en provincies mee moeten werken aan een machtsoverdracht richting de (Schiphol-) Megametropool. Al jarenlang blijken luchtvaartsector en bepaalde topbestuurders een strategische operatie in deze richting uit te voeren en hiermee wordt een nieuwe stap gezet.

Het valt niet mee om deze realiteit te plaatsen in het begrip dat in het algemeen nog bestaat rond democratie in de polder en daarbij een dorp als Uitgeest en regio. Maar dat er van Raden en Colleges iets verwacht mag worden om dit voor ons democratisch bestel ongezonde proces te blokkeren, staat als een paal boven water.

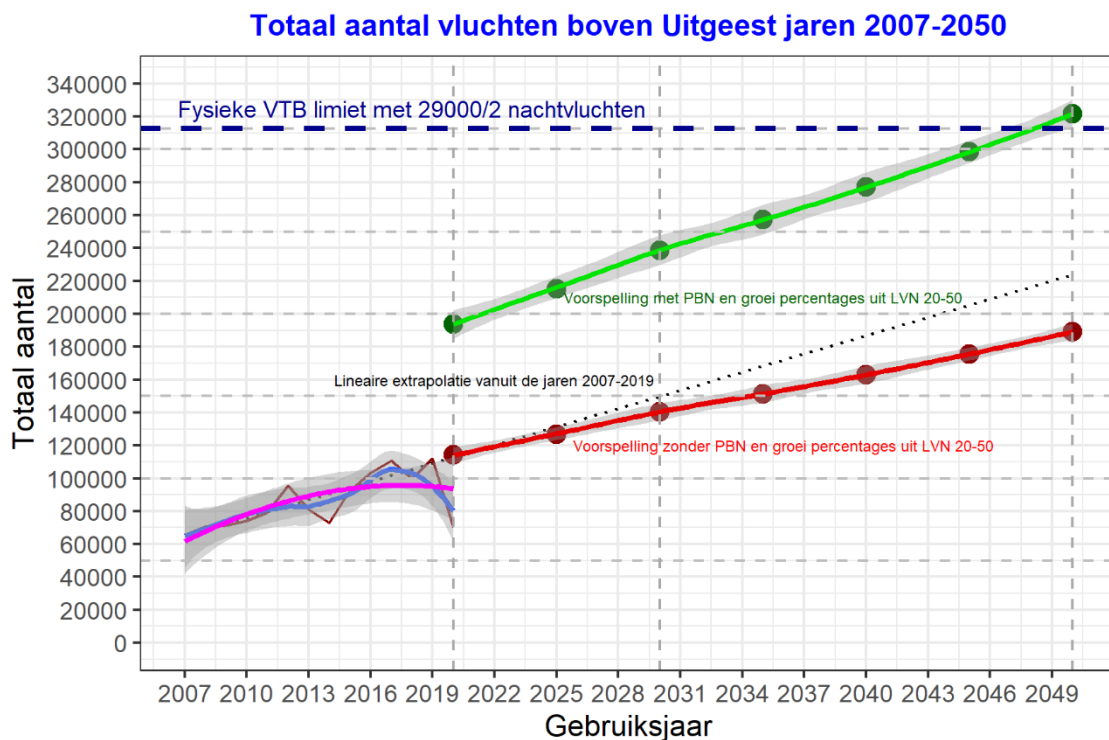
Uitgeest & regio

Uit de via intensieve burgerparticipatie vastgestelde "Omgevingsvisie Uitgeest 2030" blijkt dat een kwalitatieve ontwikkeling op dorpse schaal, met oog voor het ons omringende landschap en natuur leidend is. Daar is het bestuur ook aan gehouden en binnen de gemeentegrenzen lijkt het aardig te lukken om er gestalte aan te geven.

Anders ligt het bij de positie die Uitgeest en regio innemen tegenover het Rijk, de Provincie NH en de Metropoolregio Amsterdam MRA. Het blijkt vooral lastig te zijn om ongewenste zaken tegen te houden die door het Rijk en het nieuwe bestuurscentrum van de "Metropoolregio Amsterdam" gezamenlijk doorgedrukt dreigen te worden. Een heel concreet voorbeeld hiervan lichten we toe.

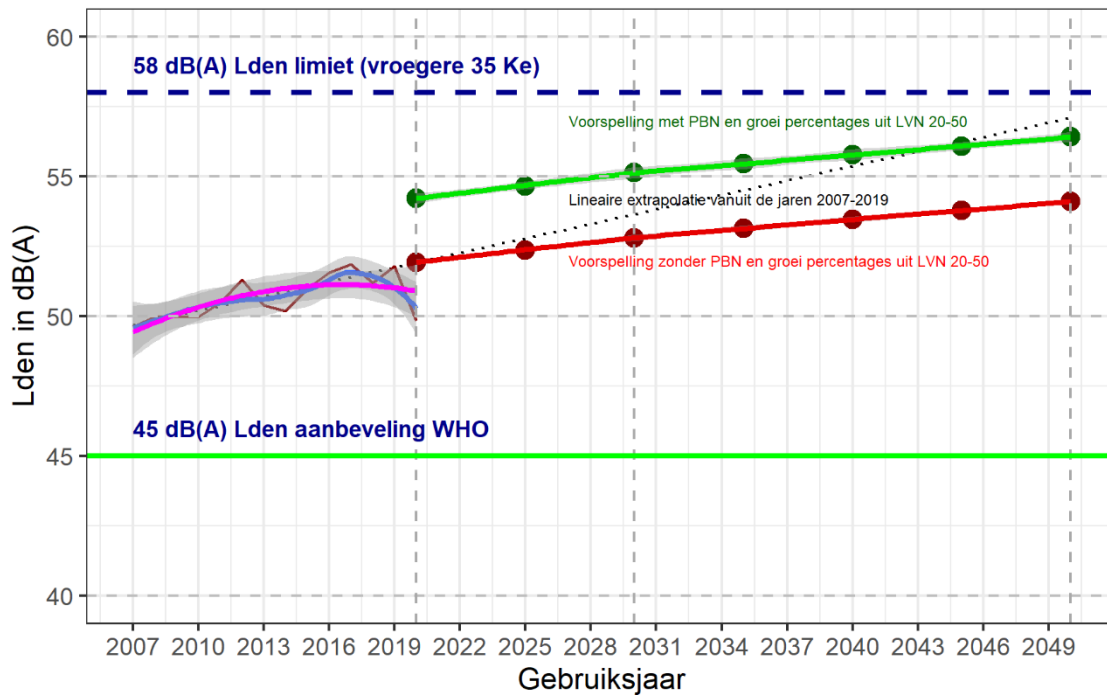
Polderbaan 2.0: "reset" en reductie noodzakelijk

De luchtvaartsector heeft uit de USA een nieuw, hoogfrequent vliegsysteem genaamd "NeXtGen navigatie" gehaald en - zonder enige democratische controle - al bij de Polderbaan en Kaagbaan geïnstalleerd. Het Rijk en het bestuurscentrum MRA willen de Polderbaan en Kaagbaan namelijk "superpreferent" maken om andere banen - dichtbij Amsterdam zelf - af te waarderen. De bouw van "Zuidstad" lonkt. Hoe desastreus dit voor Uitgeest en regio dreigt te worden laten de onderstaande grafieken zien.

Figuur 1. Totaal aantal vluchten boven Uitgeest te verwachten met de luchtvaartplannen van dit kabinet. De rode lijn laat zien hoe dit zal toenemen bij hetzelfde baangebruik als voorheen, de groene lijn hoe veel dit kan gaan toenemen met de nieuwe superpreferente inzet op de Polderbaan. De zwarte stippellijn geeft een lineaire extrapolatie van de jaren 2007-2019 weer. Het jaar 2020 is een uitzondering door de corona crisis en de afname van vluchten hierdoor. De fysieke limiet is uitgerekend door een totaal van 14500 nachtvluchten te nemen en de rest van het etmaal om de 70 s een vliegbeweging te veronderstellen. PBN staat voor 'Performance Based Navigation' of "NeXtGen navigatie", het nieuwe navigatiesysteem. LVN 20-50 is Luchtvaartnota 20-50.

Lden voor Uitgeest jaren 2007-2050

Figuur 2. De ontwikkeling van het Totaal Volume Geluid uitgedrukt in dB(A) Lden. De rode lijn laat zien hoe dit zal toenemen bij hetzelfde baangebruik als voorheen, de groene lijn hoe veel dit kan gaan toenemen met de nieuwe superpreferente inzet op de Polderbaan. De zwarte stippellijn geeft een lineaire extrapolatie van de jaren 2007-2019 weer. Het jaar 2020 is een uitzondering door de corona crisis en de afname van vluchten hierdoor. Duidelijk is te zien, dat de aanbeveling van de WHO voor een akoestisch gezonde leefomgeving nu al ruimschoots is overschreden hetgeen in de toekomst nog erger wordt, maar dat de zeer hoge limiet van 58 dB(A) Lden zelfs met deze grote aantallen nog niet wordt bereikt, waardoor niets de luchtvaartsector belet dit beleid door te drukken. PBN staat voor 'Performance Based Navigation' of "NeXtGen navigatie", het nieuwe navigatiesysteem. LVN 20-50 is Luchtvaartnota 20-50.

Hoe zou dit wel aangepakt moeten worden?

De ook voor het vestigingsklimaat in onze regio noodzakelijke kwaliteit van de woon- en leefomgeving kan alleen via een nieuwe balans tussen "wonen en vliegverkeer" bereikt worden.

Onafhankelijke deskundigenpanels en een kennisnetwerk rond de WTL* en het LBBL* pleiten al lange tijd via politieke lobby voor een "reset" en de reductie van het aantal vliegbewegingen. Dat pakt voor het totale economische plaatje nog gunstig uit ook.

Een flink aantal regionale D66 fracties heeft in een "positiebepaling" iets dergelijks neergelegd, waaronder ook de fractie in Uitgeest.

Bovendien hebben maar liefst 4 Provincies en 56 gemeenten - de Bestuurlijke Regie Schiphol BRS vormend - aangegeven dat een dergelijke rampzalige concentratie van vlieghinder volstrekt onaanvaardbaar is. Maar de Omgevingsraad Schiphol, waar zij aan verbonden zijn, is intussen door het ministerie van I&W volledig uitgerangeerd en tandeloos geworden. Daarom zou deze BRS op een andere manier een veto uit moeten spreken tegen een superpreferente Polderbaan met vaste routes, maar zeker ook tegen het dreigende oprekken van strengere geluidsnormen die in de nieuwe Omgevingswet gesteld worden.

Gevolgen van dit beleid

De gevolgen van deze MRA exercitie zullen voor Uitgeest - en andere gemeenten in de regio alsmede rond de Kaagbaan - desastreus zijn. Met zgn. 'optimale vaste routes' zal de frequentie van vliegbewegingen de komende decennia worden opgevoerd tot om de 70 seconden en dat gedurende steeds langere perioden over het etmaal. Dit kan oplopen tot meer dan 800 vliegbewegingen per dag!

Er is namelijk geen enkele wettelijke bescherming die dit tegen zal gaan, want het Totaal Volume Geluid over een jaar gemeten zal toch nog onder de 58 dB(A) Lden blijven. Stille momenten egaliseren de geluidspieken zagezegd.

Dit betekent weer dat geen enkel huis hoeft te worden geïsoleerd. De luchtvaartsector is de grote winnaar en bewoners zijn de grote verliezers! Het zal duidelijk zijn dat de leefbaarheid in het nog mooie dorp Uitgeest en regio de komende decennia met deze plannen steeds verder achteruit zal gaan. In deze megalomane groeiplannen worden bewoners als tweederangsburgers behandeld, zonder enige invloed. Voor de kwaliteit van leven en de gezondheid moet dan ook hard worden gevreesd.

Herstel van bestuurlijke verhoudingen

Macht en onmacht in de polderdemocratie. Als een ding duidelijk wordt dan is het wel dat onze volksvertegenwoordiging alom verantwoordelijkheid en inzet moet tonen om ondemocratische uitwassen als het Metropoolbureau op de Zuid As van Amsterdam en een superpreferente Polderbaan te voorkomen. Daarbij kan van de door de MRA gevraagde machtsoverdracht geen sprake zijn. En Uitgeest zou zich - wanneer men dit probeert af te dwingen - los moeten maken van de MRA, waar het als enige gemeente in de regio Alkmaar deel van uitmaakt.

Herstel van de bestuurlijke verhoudingen - een nieuwe "Operatie schoon schip"? - wordt al met al een levensgrote prioriteit!

J. de Jong

Kennisnetwerk IMPact / januari 2021

Met dank aan ir. B. van Marlen, wetenschappelijk onderzoeker en publicist voor het opstellen van de grafieken. Uitgebreide informatie over hoe de overheid en de luchtvaartsector met omwonenden omgaan kunt u ook vinden in: weblog (Cursus 'Schiphollen'): <https://liegenenbedriegen.webnode.be>

* Zie: www.toekomstluchtvaart.nl & www.lbbl.nl